

23. januar 2020

Gjelder f.o.m. årsrapporteringen for 2019

PENSJONSKASSENES OFFENTLIGE REGNSKAPS- OG TILSYNSRAPPORTERING – PORT

VEILEDNING TIL RAPPORTERINGEN

INNHOLDSFORTEGNELSE

DEL I. INNFORING TIL RAPPORTERINGEN	3
1. HJEMMELSGRUNNLAG	3
2. RAPPORTØR OG RAPPORTØRANSVAR	3
3. OVERSIKT OVER RAPPORTERING OG TIDSFRISTER	4
3.1 PORT-RAPPORTERING	4
3.2 ANNEN RAPPORTERING	4
4. FORMÅLET MED RAPPORTERINGEN	4
5. NÆRMERE OM RAPPORTERINGEN	5
5.1 RETNINGSLINJER FOR UTFYLING.....	5
5.2 AVSTEMMING AV RAPPORTENE	5
5.3 SAMMENHENG MELLOM RAPPORTER OG OPPSTILLINGSPLAN (LINKER).....	5
5.4 SAMTIDIGHET I RAPPORTERINGEN	5
5.5 ENKELTE KONKRETE REGLER	5
6. NÆRMERE OM OPPBYGGINGEN AV RAPPORTENE	6
6.1 INNDELING I KJENNETEGN	6
6.2 INNTEKTER OG KOSTNADER	6
6.3 FINANS-/REALOBJEKT OG UNDEROBJEKTER	6
6.4 LØPETID/SPEKIFIKASJON	7
6.5 PORTEFØLJE	7
6.6 VERDSETTING	7
6.7 STATISTISKE KJENNETEGN	7
7. UTFYLING AV RAPPORTER OG OVERSENDING AV DATA	9
7.1 BRUK AV ORGANISASJONSNUMMER SOM IDENTIFIKASJON	9
7.2 UTFYLING AV RAPPORTENE	9
7.3 TEKNISKE SPEKIFIKASJONER FOR INNSENDING AV DATA	9
7.4 KONTAKTINFORMASJON	9
DEL II. VEILEDNING TIL POSTENE	10
8. VEILEDNING TIL RAPPORT 20 ÅRSRESULTATREGNSKAP	10
9. VEILEDNING TIL RAPPORT 50 ÅRSBALANSE	16
9.2 GJELD OG AVSETNINGER (EKSKL. FORSIKRINGSFORPLIKTELSER/FORSIKRINGSTEKNISKE AVSETNINGER)	19
9.3 FORSIKRINGSFORPLIKTELSER	20
9.4 ANSVARLIG LÅNEKAPITAL	20
9.5 EGENKAPITAL	20
10. VEILEDNING TIL RAPPORT 51 TILLEGGSSPEKIFIKASJONER TIL ÅRSRAPPORTERINGEN	22
UNDERSPEKIFIKASJONER AV BALANSEPOSTER.....	22
LANDFORDELING AV BALANSEPOSTER	23
ANDRE TILLEGGSSPEKIFIKASJONER	24
RESULTATANALYSE FOR KOLLEKTIVPORTEFØLJEN	24

Del I. Innføring til rapporteringen

Del I gir generell informasjon om PORT-rapporteringen fra pensjonskasser til Finanstilsynet og Statistisk sentralbyrå. Her finnes informasjon om hjemmel for rapporteringsplikten, hvem som omfattes av rapporteringsplikten, hva som skal rapporteres, rapporteringsfrister, mulige rapporteringsmåter, oversendelse og hvor rapportøren kan få hjelp. Veiledning til postene i rapporteringen finnes i del II, og må leses i sammenheng med kodelistene og ”Oversikt over statistisk kjennetegn”.

All informasjon om rapporteringen finnes på Statistisk sentralbyrås nettsted: www.ssb.no og søk på PORT eller direkte ved bruk denne linken:

<http://www.ssb.no/innrapportering/naeringsliv/pensjonsfond>

Her finnes følgende informasjon:

- Veiledning til rapporteringen
- Kodelister (kravspesifikasjon) for rapportene
- Linker mellom rapportene og oppstillingsplanene i årsregnskapsforskriften
- Oversikt over statistisk kjennetegn (beskrivelse av institusjonelle sektorer og landgruppering)
- Elektronisk rapporteringsskjema for pensjonskasser
- Informasjon om innsending
- E-postadresser og telefonnummer til kontaktpersoner i Finanstilsynet og Statistisk sentralbyrå

1. Hjemmelsgrunnlag

Opgavene blir innhentet med hjemmel i Lov av 7. desember 1956 nr. 1 om tilsynet med finansforetak mv. ([finansstilsynsloven](#)). For å begrense pensjonskassens oppgavebyrde er rapporteringen lagt opp som et samarbeid mellom Finanstilsynet og Statistisk sentralbyrå. Statistisk sentralbyrå gis tilgang til de innsamlede opplysningene med hjemmel i § 3-2 i Lov av 16. juni 1989 nr. 54 om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå ([statistikkloven](#)).

Regnskapet for pensjonskasser skal føres i samsvar med forskrift av 20. desember 2011 om årsregnskap for pensjonsforetak, sist endret 20. desember 2018. I veiledningen er denne referert til som [årsregnskapsforskriften](#).

2. Rapportør og rapportøransvar

Alle pensjonskasser, slik dette er definert i Lov av 10. juni 2005 nr. 44 om forsikringselskaper, pensjonsforetak og deres virksomhet ([forsikringsvirksomhetsloven](#)), er underlagt PORT-rapportering.

Den enkelte pensjonskasse er ansvarlig for at innsendte data er av tilfredsstillende kvalitet, og for at rapporteringsfristen overholdes. Pensjonskassen skal varsle dersom det oppdages feil i data, og dersom det foretas vesentlige endringer i regnskapet. For å sikre tilgjengeligheten ved korreksjoner og forespørsler etter rapporteringstidspunktet, har rapportøren ansvaret for at dataene blir oppbevart på en forsvarlig måte og lett tilgjengelig, jf. [bokføringsloven § 13](#).

3. Oversikt over rapportering og tidsfrister

3.1 PORT-rapportering

PORT-rapporteringen er inndelt i ulike årsrapporter. I tabellen nedenfor er rapportene listet opp med frist for innsending. Alle pensjonskasser skal levere årsrapportene.

Tabell 1. Oversikt over hvilke rapporter som skal rapporteres i PORT

Årsrapporter	Frist for rapportering	Rapportmottaker
20 Årsresultatregnskap	31. mars	Statistisk sentralbyrå
50 Årsbalanse	31. mars	Statistisk sentralbyrå
51 Tilleggsspesifikasjoner til årsrapporteringen	31. mars	Statistisk sentralbyrå

3.2 Annen rapportering

I tabell 2 er det gitt en oversikt over annen rapportering som pensjonskassene skal levere:

Tabell 2. Oversikt over annen rapportering

Rapport	Frekvens	Frist etter regnskapsperiodens slutt	Rapportmottaker
Årsrapport og årsregnskap med vedlegg	Årlig	31. mars	Finanstilsynet
Nøkkeltallsskjema – for pensjonskasser med mer enn 1 mrd. kroner i forvaltningskapital	Halvår	30 dager	Finanstilsynet
Forenklet solvenskapitalkrav enn 10 mrd. kroner i forvaltningskapital	Kvartal	30 dager	Finanstilsynet
Forenklet solvenskapitalkrav -pensjonskasser med mellom 2 og 10 mrd. kroner i forvaltningskapital	Halvår	30 dager	Finanstilsynet
Forenklet solvenskapitalkrav -pensjonskasser med under 2 mrd. kroner i forvaltningskapital	Halvår	45 dager	Finanstilsynet
Solvensmarginsskjema	År	90 dager	Finanstilsynet
EIOPA-rapportering (22 største pensjonskasser)	Kvartal og år (fra og med 3. kvartal 2019)	Frister	Finanstilsynet
EIOPA-rapportering (66 minste pensjonsforetak)	År	31. mars	Finanstilsynet

4. Formålet med rapporteringen

Rapportene danner grunnlag for det løpende tilsynet med pensjonskassene. Rapporteringen er dessuten grunnlag for offisiell statistikk og internasjonal rapportering om pensjonskasser. Videre inngår rapporteringen ved utarbeiding av Norges nasjonal- og utenriksregnskap som igjen er beslutningsunderlag for den økonomiske politikken.

5. Nærmere om rapporteringen

5.1 Retningslinjer for utfylling

Hver rapport har sin kodeliste. Utfylling av rapportene skal følge kodelistene og veiledningene som er utarbeidet for PORT. Retningslinjer for klassifisering av poster etter sektor og land finnes i ”Oversikt over statistisk kjennetegn”. Som hjelpemiddel i utfyllingen er det også utarbeidet linker mellom rapportene og oppstillingsplanene i årsregnskapsforskriften.

5.2 Avstemming av rapportene

Alle rapporter skal avstemmes og samordnes før innsending slik at de blir konsistente seg imellom og gir et riktig bilde av pensjonskassenes eiendeler, fordringer, gjeld, forpliktelser, resultat m.m. Balanse og resultat skal være avstemt og oppgjort i henhold til årsregnskapsforskriftens regler. Så langt det er mulig skal PORT-rapportene også avstemmes mot andre oppgaver som sendes til Finanstilsynet. Pensjonskassene bør etablere avstemmings- og kontrollrutiner som hindrer at det legges inn poster som har ugyldige fortegn eller ugyldige eller ufullstendige kodekombinasjoner.

5.3 Sammenheng mellom rapporter og oppstillingsplan (linker)

Basert på PORT-rapporteringen er det mulig å lage en fullstendig regnskapsoppstilling i tråd med oppstillingsplanen i årsregnskapsforskriften. For å hjelpe pensjonskassene med rapporteringen er det utarbeidet linker mellom postene i rapportene og postene i oppstillingsplanen. Linkene mellom rapportene og oppstillingsplanen viser hvordan de enkelte kodene/postene i PORT knyttes til postene i oppstillingsplanen. Myndighetene bruker linkene som grunnlaget for konvertering av pensjonskassenes oppstillingsplaner, som igjen er grunnlag for rapportering, statistikk og tilsyn. Det er derfor viktig at pensjonskassene benytter de samme linkene og at pensjonskassenes PORT-rapportering er avstemt mot pensjonskassens offentlige regnskap, og gir myndighetene tilbakemelding dersom linkene skulle inneholde feil eller mangler.

5.4 Samtidighet i rapporteringen

For å sikre symmetri mellom debitor/kreditor og betaler/betalingsmottaker i oppgavene myndighetene mottar fra pensjonskassene, er det av sentral betydning at en transaksjon blir registrert i samme periode i regnskapene som danner grunnlaget for oppgavene fra de respektive rapportørene. Derfor er det en fordel at transaksjoner blir bokført på handelsdato både hos debitor og kreditor, med mindre annet følger av årsregnskapsforskriftens bestemmelser. Dette sikrer samtidighet i rapporteringen til myndighetene.

5.5 Enkelte konkrete regler

5.5.1 Fortegn

I utgangspunktet skal alle tall rapporteres positivt. Tilbakeføringer av inntekter og kostnader skal ha negativt fortegn. Det samme gjelder for gjelds- og eiendelsposter som er nettoført mot henholdsvis eiendeler og gjeld. Poster som skal eller kan ha negativt fortegn er markert med ”negativ”, ”kan være negativ” eller lignende i kodelisten.

5.5.2 Beløp

Alle beløp skal oppgis i 1000 kroner dersom ikke annet er angitt. Tall i prosent skal rapporteres med to desimaler, og angis på følgende form:: For eksempel skal 4,75 % rapporteres som 475.

5.5.3 Poster uten beløp/verdi

Det er kun poster med verdi som skal fylles ut, med unntak av art 81-82, 86 og 87 i rapport 51, hvor alle poster skal fylles ut selv om beløpet er null. Art 87 skal kun fylles ut av kommunale og fylkeskommunale pensjonskasser.

5.5.4 Beløp skal rapporteres i norske kroner

Beløp i utenlandsk valuta skal omregnes og rapporteres i norske kroner. Balanseposter omregnes etter balansedagens midtkurs, eventuelt midtkurs siste virkedag før balansedagen når denne ikke er en virkedag. For resultatposter ønskes primært omregning etter transaksjonskurs, men gjennomsnittlig midtkurs for perioden, eller annen representativ kurs, kan benyttes. Oversikt over daglige midtkurser, samt måneds- og årsgjennomsnitt av daglige midtkurser, finnes på [Norges Banks nettsted](#).

6. Nærmere om oppbyggingen av rapportene

6.1 Inndeling i kjennetegn

Rapportene er bygget opp etter et felles kodesystem for de ulike kjennetegnene. Kodestrukturen fremgår blant annet av kodelistene og "Oversikt over statistiske kjennetegn". I tabell 3 følger en skjematisk oversikt over hvilke felter som brukes i hver av rapportene. "X" angir at feltet blir brukt i vedkommende rapport. Kodelistene gir nærmere spesifisering av aktuelle koder.

Tabell 3. Bruk av feltene 1 t.o.m. 10 etter rapportnummer:

Felt / Rapport nr.	20	50	51
1 Plass i resultatet	X		
2 Inntekts-/kostnadsart	X		X
3 Posisjon i balansen	X	X	X
4 Objekt	X	X	X
5 Underobjekt	X	X	X
6 Løpetid		X	X
6a Portefølje	X	X	X
6b Verdsetting		X	X
7 Sektor	X	X	X
8 Bransje			
9 Geografi			X
10 Valuta		X	X

6.2 Inntekter og kostnader

Rapport 20 Årsresultatregnskap baserer seg på en artsinndeling av inntekter og kostnader. Enkelte av inntekts- og kostnadsartene i resultatrapporten har referanse til balansepostene som genererer inntekten eller kostnaden, for å vise resultateffekten av de ulike balansepostene. Spesifisering av enkelte resultatposter finnes i rapport 51.

6.3 Finans-/realobjekt og underobjekter

Balanserapporten er inndelt i finans- og realobjekter. For å kunne stille opp sammenlignbare finansielle balanser for de institusjonelle sektorene i samfunnet, er ensartede fordrings- og gjeldsposter slått sammen til et begrenset antall objektsgrupper – finansobjekter. Realobjekter viser til eiendeler som klassifiseres som realkapital i balansen. Det tas sikte på å definere objektsgrupper som er mest mulig ensartet med hensyn til den samfunnsøkonomiske funksjon de skal tjene. Av hensyn til tilsyns- og

statistikkformål, samt for å kunne stille opp link til oppstillingsplanen i årsregnskapsforskriften, er enkelte finans- og realobjekter inndelt i underobjekter.

6.4 Løpetid/spesifikasjon

I balansen benyttes løpetidfeltet kun for bankinnskudd, som har løpetidskode 13. I tilleggsrapporten er det også begrenset bruk av feltet, men her benyttes feltet dels for spesifikasjon av løpetid, og dels for andre spesifikasjoner.

6.5 Portefølje

I balanserapporten skal enkelte eiendelsposter fordeles etter portefølje, dvs. om de tilhører kollektivporteføljen, investeringsvalgporteføljen eller selskapsporteføljen. I balansen og tilleggsrapporten benyttes feltet også til å fordele forsikringstekniske avsetninger etter om avsetningene gjelder en pensjonsordning med eller uten investeringsvalg. I resultatregnskapet skal inntekter og kostnader knyttet til investeringene fordeles på porteføljen som investeringen tilhører, mens premier, erstatninger og endringer i forsikringsmessige avsetninger skal fordeles etter om posten gjelder pensjonsordning med eller uten investeringsvalg, jf. årsregnskapsforskriften. Porteføljeinndeling er innført bl.a. for klare linken mellom PORT og oppstillingsplanene i årsregnskapsforskriften.

6.6 Verdsetting

I balansen og tilleggsrapporten skal den regnskapsmessige verdsettingen angis for enkelte objekter. Inndeling i verdsetting er innført bl.a. for klare linken mellom PORT og oppstillingsplanene i årsregnskapsforskriften.

6.7 Statistiske kjennetegn

En rekke balanse- og resultatregnskapsposter skal grupperes etter de statistiske kjennetegnene til motparten i transaksjonen eller fordrings-/gjeldsforholdet. De statistiske kjennetegnene som benyttes i rapporteringen er institusjonell sektor og land. I Enhetsregisteret er institusjonell sektorkode koblet til foretakenes organisasjonsnummer. Dette betyr at innføring av organisasjonsnummer i pensjonskassenes regnskapsregistre, vil kunne redusere arbeidet med sektorgrupperingen av regnskapspostene.

Enhetsregisteret omfatter ikke bare norske foretak. Også utenlandske foretak med filialer i Norge vil være registrert i Enhetsregisteret, samt enkelte utenlandske foretak som handler med eller utsteder verdipapirer i Norge. De utenlandske foretakene som er registrert i Enhetsregisteret har organisasjonsformen UTLA. De norske filialene av utenlandske foretak er i tillegg registrert som egne enheter i Enhetsregisteret og har organisasjonsformen NUF.

I enkelte tilfeller kan motparten i transaksjonen, fordrings- eller gjeldsforholdet mangle organisasjonsnummer fra Enhetsregisteret, eller ennå ikke være tildelt statistiske kjennetegn. Pensjonskassene må da selv, etter beste evne, påføre de statistiske kjennetegnene ved hjelp av beskrivelsen av de institusjonelle sektorene i "Oversikt over statistisk kjennetegn".

Landfordelingen vil ikke kunne hentes fra Enhetsregisteret og må påføres av pensjonskassene ved hjelp av beskrivelsen i "Oversikt over statistiske kjennetegn".

6.7.1 Institusjonell sektor

En rekke poster i balansen skal fordeles etter debitor eller kreditors institusjonelle sektor. Sektorgrupperingens hovedformål er å skille mellom aktører som har spesielle oppgaver eller spiller en sentral rolle i samfunnet, slik som offentlig forvaltning, finansielle foretak, ikke-finansielle foretak og husholdninger.

Hver av disse fire hovedsektorene er oppdelt i sektorer ut fra lovregulering, organisasjonsforhold eller eier. Sektorgrupperingen tar utgangspunkt i den institusjonelle enheten. For at en enhet skal kunne betraktes som en institusjonell enhet, må to krav være oppfylt:

- i) Enheten må ha beslutningsautonomi.
- ii) Enheten må ha fullstendig regnskap (både resultatregnskap og balanse)

For norske forhold betyr dette at den institusjonelle enheten i de fleste tilfeller er sammenfallende med juridisk (aksjeselskap, stiftelse, stat, kommune osv.) eller fysisk person. Dersom en juridisk person har filialer i andre land, regnes dette som flere institusjonelle enheter (dvs. virksomheten i hjemlandet og hver av filialene i de andre landene).

Pensjonskassene skal i rapporteringen benytte sektorinndelingen som er gjengitt i "Oversikt over statistiske kjennetegn". Sektorfordelingen skal ta utgangspunkt i de institusjonelle enhetene som pensjonskassen reelt sett har forretninger med. Eksempelvis skal kjøp/salg via megler/formidler sektorfordeles ut fra kunde og ikke megler/formidler, dvs. den enheten som fører inntekten i sitt regnskap. Hvis en enhets sektor er ukjent, brukes sektorkode 08000 (ufordelt sektor). Denne sektorkoden skal bare benyttes unntaksvis og det bør derfor kun være små beløp på poster med ufordelt sektor.

6.7.2 Særskilte problemstillinger vedrørende sektor

i) *Utenlandske selskapers filialer i Norge* betraktes i denne sammenheng som norske, og norske selskapers filialer i utlandet som utenlandske. Dette betyr at norske pensjonskassers mellomværende med filialer i utlandet betraktes som fordringer/gjeld overfor utlandet. Tilsvarende vil mellomværende med utenlandske selskapers filialer i Norge være fordringer/gjeld overfor norske foretak. Utenlandske selskapers filialer i Norge er registrert med organisasjonsformen NUF i Enhetsregisteret.

ii) *Sektorfordeling av premier og pensjoner mv.* (innland/utland) følger av sponsors registreringsland for premier og medlemmets bostedsadresse for pensjoner mv. Sektorfordeling (innland/utland) for mottatt gjensikring er definert ut fra det avgivende selskaps nasjonalitet (fysiske plassering).

iii) *Andeler i utenlandsregistrerte verdipapirfond* betraktes som fordringer på utlandet. Et verdipapirfond betraktes som utenlandsk når fondet er registrert i utlandet, uavhengig av om fondet har norsk forvaltningsselskap. Enkelte utenlandske verdipapirfond markedsføres i Norge. De andelene som markedsføres og handles i Norge er ofte registrert i Verdipapirsentralen (VPS). Disse andelene har da landkode forskjellig fra NO i ISIN-nummeret. Så lenge fondet er registrert i Norge skal det sektoriseres som kode 43000 Verdipapirfond uavhengig om forvaltningsselskapet er utenlandsk eid eller at fondet plasserer i utenlandske papirer.

iv) *Aksjer og andre verdipapirer utstedt av utenlandske foretak i Norge:* Utenlandske selskaper kan utstede verdipapirer i Norge og være registrert på Oslo Børs. Verdipapirer utstedt av slike foretak er fordringer på utlandet og skal ha sektorkode 90000 i rapporteringen. I oversikten "Sektorlister og utenlandske foretak på Oslo Børs" er det gjengitt lister over utenlandske selskaper som pr. en gitt dato var registrert på Oslo Børs eller hadde obligasjonslån som var lagt ut i Norge. Utenlandske selskaper som utsteder verdipapirer i Norge vil vanligvis være registrert i Enhetsregisteret med organisasjonsformen UTLA.

v) *Sektorfordelingen av realkapital:* Bygninger og fast eiendom (inkl. tomter) er definert som innland-/utland etter fysisk plassering. For transportmidler (herunder skip) benyttes registertilhørighet.

6.7.3 Land

Enkelte finansobjekter i rapport 51 Tilleggsspesifikasjoner til årsrapporteringen skal grupperes etter debtors eller kreditors landtilhørighet. Landtilhørigheten bestemmes av registreringslandet til det utenlandske foretaket, eventuelt av beliggenhetsadresse for filialer, og av postadresse for fysiske personer. Til klassifisering av land benyttes ISO-bokstavkode med to bokstaver (ISO 3166) etterfulgt

av to nuller. For eksempel skal Danmark kodes som DK00. Fullstendig oversikt over landkoder finnes i ”Oversikt over statistiske kjennetegn”, og er innarbeidet i regnearkene.

6.7.4 Valuta

De fleste beløpspostene i rapport 50 Årsbalanse samt enkelte poster i tilleggsrapport 51 skal skilles på norske kroner og utenlandsk valuta i alt. I rapporteringen skal alle beløp være omregnet til norske kroner og skal stemme med pensjonskassens offisielle regnskap.

7. Utfylling av rapporter og oversending av data

7.1 Bruk av organisasjonsnummer som identifikasjon

Ved rapportering til Finanstilsynet og Statistisk sentralbyrå skal pensjonskassene som identifikasjon benytte organisasjonsnummeret fra Enhetsregisteret i Brønnøysund (9-sifret). Dette nummeret skal brukes ved all korrespondanse fra pensjonskassene når Statistisk sentralbyrå er rapportmottaker.

7.2 Utfylling av rapportene

Pensjonskassene kan velge mellom å fylle ut et Excel-regneark som legges ut på Statistisk sentralbyrås nettsted, eller å hente opplysningene direkte ut på en flat fil. Oppbygging av filstrukturen i hver av rapportene er gitt i innledningen til kodelisten.

7.3 Tekniske spesifikasjoner for innsending av data

Statistisk sentralbyrå vil ha hovedansvaret for mottak av alle rapporter som omfattes av PORT. Rapportene skal oversendes SSB via Altinn.

7.4 Kontaktinformasjon

Rapporteringsskjema og veiledning til utfylling av postene i rapporteringsskjemaet finnes på Statistisk sentralbyrås nettsted:

<http://www.ssb.no/innrapportering/naeringsliv/pensjonsfond>

Spørsmål knyttet til rapporteringsskjemaet, utfyllingen og oversendelse av skjemaet eller andre generelle spørsmål til rapporteringen kan rettes til:

Statistisk sentralbyrå

Seksjon for finansmarkedsstatistikk
Postboks 2633 St. Hanshaugen
0131 OSLO
Telefon: 62 88 50 00
e-post: **Kreditt250@ssb.no**

Finanstilsynet

Seksjon for analyse og rapportering
Postboks 1187, Sentrum
0107 Oslo
Telefon: 22 93 98 00
e-post: **forsikringstilsyn@finansstilsynet.no**

Del II. Veiledning til postene

Del II omtaler innholdet av postene i rapport 20, 50 og 51 i PORT. Føringsen av postene skal være i overensstemmelse med årsregnskapsforskriften og forsikringsvirksomhetsloven med forskrifter. Veiledningen må leses i sammenheng med kodelistene og linkene mellom kodelistene og regnskapsoppstillingen. Beskrivelse av sektor- og landkoder som skal benyttes i rapporteringen finnes i "Oversikt over statistiske kjennetegn".

8. Veiledning til rapport 20 Årsresultatregnskap

Postene i rapport 20 er inndelt etter inntekts- og kostnadsarter, og mange av postene har direkte referanse til balanseposter. Flere av postene skal spesifiseres på portefølje og innenlandsk og utenlandsk sektor. Postene rapporteres med positivt fortegn med mindre annet er spesifisert i denne veiledningen eller i kodelistene. Rapport 20 skal være avstemt mot rapport 50 Årsbalanse og selskapets offisielle regnskap.

8.1 Inntekter

Post 1.05 Premier f.e.r.

På post 1.05.0.10 Forfalte premier, brutto føres alle beløp som i regnskapsperioden er forfalt på direkte tegnede forsikringsavtaler, uavhengig om disse helt eller delvis vedrører senere regnskapsår. De forfalte premiene skal splittes på:

- Fortjenesteelement og betalt vederlag for administrasjon, forvaltning og rentegaranti under post 1.05.0.10.10 og
- Øvrig premie under post 1.05.0.10.30.

Videre skal premiene spesifiseres på type pensjonsordning (med eller uten investeringsvalg).

I rapport 51 skal forfalte premier, brutto splittes på "Fra medlem", "Fra foretak/arbeidsgiver" og "Fra premiefond" i post 93.

På post 1.05.0.20 Avgitte gjenforsikringspremier føres alle beløp som i regnskapsperioden er forfalt for gjenforsikringsavtaler som pensjonskassen har inngått. Denne posten skal i utgangspunktet føres med negativt fortegn da den reduserer premieinntektene. Posten skal fordeles på innenlandsk og utenlandsk sektor etter gjenforsikringsselskapets sektortilhørighet.

Post 1.07 Overføring av premiereserve og pensjonskapital mv. fra andre

Posten omfatter overføring av premiereserve og pensjonskapital mv. ved flytting av pensjonsordninger fra andre pensjonsinnretninger. Posten skal fordeles på type pensjonsordning (med eller uten investeringsvalg), og på flytting fra hhv. innenlandske og utenlandske foretak.

Post 1.10 Renteinntekter mv.

Posten omfatter alle renteinntekter som er opptjent i rapporteringsperioden, bortsett fra renter på skattefordringer som føres under 3.65 Andre inntekter i ikke teknisk regnskap. Renter på obligasjons- og pengemarkedsfond, samt egenkapitalbevis, skal ikke føres her, men under post 1.35 Utbytte og andel av over-/underskudd. Alle postene skal fordeles på portefølje, med unntak av post 1.10.0.94 Forsikringsrelaterte renteinntekter. Posten skal også fordeles på innenlandsk og utenlandsk debitor. For andre renteinntekter enn bankrenter og forsikringsrelaterte renteinntekter skal det også angis om debitor er et konsernselskap, tilknyttet eller felleskontrollert foretak.

Renter på bankinnskudd oppdeles i renter fra driftskonti (1.10.1.21.10) og renter fra plasseringskonti (1.10.1.21.13). Her er det viktig å merke seg at postene linkes til ulike poster i oppstillingsplanen. Posten renter på driftskonti (1.10.1.21.10) linkes posten til resultatpost 4 andre inntekter. Benyttes derimot posten renter fra plasseringskonto (1.10.1.21.13) er det porteføljekoden som avgjør om renteinntektene linkes til henholdsvis post 2.2, 3.2 eller 12.2. Er dette rente på bankinnskudd som ikke er å anse som en del av forsikringsdriften og inntektene skal linkes til post 13. Andre inntekter må kode 3.65.00 Andre inntekter i ikke-teknisk regnskap benyttes. Videre skal de øvrige renteinntektene oppdeles i renteinntekter fra andre finansielle eiendeler (1.10.0.91) og forsikringsrelaterte renteinntekter (1.10.0.94). Post 1.10.0.91 omfatter bl.a. renteinntekter fra andre verdipapirer, finansielle eiendeler ekskl. utlån, andre fordringer ellers og andre eiendeler. Renter på forsikringsrelaterte poster som f.eks. forfalte premier og fordringer vedrørende gjenforsikring føres under post 1.10.0.94 Forsikringsrelaterte renteinntekter.

Utbetalinger for opptjente renter ved kjøp av verdipapirer kostnadsføres på renteinntektskontoen som motregning for senere renteinnbetalinger.

Gebyrer og andre omkostninger som skal resultatføres vedrørende kjøp av verdipapirer, kostnadsføres under post 5.45 Provisjoner mv.

Post 1.35 Utbytte og andel av over-/underskudd og renter på obligasjons- og pengemarkedsfond

Post 1.35.1.36 omfatter utbytte og andel av over-/underskudd på aksjer og andeler og egenkapitalbevis. Utbytte og renter på andeler i alle typer verdipapirfond skal føres under denne posten. Renter på obligasjons- og pengemarkedsfond føres på kode 1.35.1.36.10. Merk at utbytte og konsernbidrag fra eiendomsselskaper skal føres på 1.35.1.36.20. Under post 1.35.1.36.70 føres resultatandel fra investeringer i konsern- og tilknyttede selskaper som vurderes etter egenkapitalmetoden, herunder over- og underskudd fra KS og ansvarlige selskaper. Utbytte og renter på andre verdipapirer skal føres på post 1.35.1.89.

Posten skal fordeles på portefølje og videre fordeles etter sektortilhørigheten til selskapet som utbetaler utbyttet eller genererer over-/underskuddet (innenlandsk og utenlandsk sektor med angivelse av om selskapet er et konsernselskap, tilknyttet eller felleskontrollert foretak).

Post 1.60 Netto verdiendringer (urealisert)

Her føres netto verdiendringer på de ulike objektene, dvs. netto av urealiserte gevinster og urealiserte tap og netto verdireguleringer på eiendeler som vurderes til virkelig verdi, samt netto av nedskrivninger og reversering av nedskrivninger på eiendeler som vurderes etter egenkapitalmetoden eller amortisert kost. Alle kredittap samt tapsnedskrivninger på utlån føres her. Netto negative verdiendringer føres med negativt fortegn. Postene skal fordeles på portefølje.

Posten spesifiseres på objektene 1.36 Aksjer, andeler og egenkapitalbevis, inkl. obligasjons- og pengemarkedsfond, 1.40 Rentebærende verdipapirer, 2.55 Utlån, 5.86 Bygninger og annen fast eiendom. Netto verdiendringer på øvrige finansielle eiendeler er slått sammen i post 1.60.0.91. Merk at netto verdiendringer i hhv. obligasjons- og pengemarkedsfond og på aksjer og andeler i eiendomsselskaper føres på kodene 1.60.1.36.10/20. Netto verdiendringer på finansielle derivater føres under post 1.60.0.88 Finansielle derivater. Verdiendringer på forsikringsrelaterte poster, herunder agio/disagio, (f. eks. fordringer og gjeld vedrørende gjenforsikring) er skilt ut som en egen post som igjen deles i positive verdireguleringer (1.60.0.94.10) og negative verdireguleringer (1.60.0.94.20).

Netto verdiendringer skal fordeles på innenlandsk og utenlandsk sektor etter fysisk plassering/opprinnelse av eiendelen. Post 1.60.1.36.20 og 1.60.1.36.90 som gjelder verdiendringer på aksjer og andeler skal også fordeles på konsernselskap, tilknyttet eller felleskontrollert foretak.

Tapsnedskrivninger på utlån skal føres under post 1.60.2.55.

Nedskrivning og reversering av nedskrivning på maskiner, inventar og transportmidler skal ikke føres her, men føres sammen med driftskostnadene på eiendelene under post 5.65.0.88 Andre forsikringsrelaterte driftskostnader og kostnader knyttet til finansielle eiendeler.

Post 1.70 Netto realisert gevinst/tap

Her føres gevinster/tap ved omsetning av de ulike objektene. Posten skal føres netto, dvs. at alle realiserte gevinster og realiserte tap på eiendeler og gjeld føres her. Netto realiserte tap føres med negativt fortegn. Realisert gevinst framkommer ved at anskaffelseskost trekkes fra salgsverdien.

Unntatt er objekter som verdsettes etter verdireguleringsmodellen, hvor realisert gevinst framkommer som salgsverdi fratrukket siste balanseførte verdi. Posten skal fordeles på portefølje.

Posten spesifiseres på objektene 1.36 Aksjer, andeler og egenkapitalbevis, inkl. obligasjons- og pengek-markedsfond, 1.40 Rentebærende verdipapirer og 5.86 Bygninger og annen fast eiendom. Netto realiserte gevinster og tap på finansielle derivater føres under post 1.70.0.88 Finansielle derivater. Gevinst/tap på øvrige finansielle eiendeler er slått sammen i post 1.70.0.91. Denne posten omfatter også realiserte valutakursgevinster og tap på alle finansielle eiendeler og gjeld som ikke er ført som realisert gevinst eller tap på et av de underliggende objektene over.

Netto verdiendringer på obligasjons- og pengemarkedsfond føres på kode 1.60.1.36.10, mens netto verdiendringer på aksjer og andeler i eiendomsselskaper føres på kode 1.60.1.36.20.

Netto realisert gevinst/tap skal fordeles på innenlandsk og utenlandsk sektor etter fysisk plassering/opprinnelse av eiendelen. Post 1.70.1.36.20 og 1.70.1.36.90 som gjelder realisert gevinst/tap på aksjer og andeler skal også fordeles konsernselskap, tilknyttet eller felleskontrollert foretak.

Salgsomkostninger ved omsetning av verdipapirer føres under post 5.45.0.10 Provisjoner av finansielle tjenester. Realiserte gevinster og tap på maskiner, inventar og transportmidler skal ikke føres her, men føres sammen med driftskostnadene under post 5.65.0.88 Andre forsikringsrelaterte driftskostnader og kostnader knyttet til finansielle eiendeler.

Post 2.55 Driftsinntekter av faste eiendommer

Posten skal omfatte inntekter i forbindelse med pensjonskassens drift av eiendommer som pensjonskassen eier direkte, jf. post 5.86 Bygninger og fast eiendom i rapport 50. Posten fordeles på portefølje, og skal videre fordeles på innenlandsk og utenlandsk sektor etter eiendommens fysiske plassering.

Post 2.65 Øvrige forsikringsrelaterte inntekter

Posten omfatter forsikringsrelaterte inntekter som ikke føres under andre poster. Renteinntekter og agio relatert til forsikringsvirksomheten føres ikke her, men under henholdsvis 1.10.0.94 Forsikringsrelaterte renteinntekter og 1.60.0.94.10 Forsikringsrelaterte verdiendringer: Positive verdiendringer.

Post 3.65 Andre inntekter i ikke-teknisk regnskap

Her føres inntekter som pensjonskasser fører på resultatpost 13 "Andre inntekter" i oppstillingsplanen. Dette vil eksempelvis være renteinntekter fra for mye innbetalt skatt og andre inntekter som ikke kan relateres til driften av pensjonskassen. Refusjoner for ikke-forsikringsbare ytelser som for eksempel AFP 62-64 år (og utbetalinger knyttet til slike ytelser) skal ikke føres i pensjonskassens regnskap eller i PORT. Eventuell godtgjørelse for slike tjenester kan føres i denne posten. AFP 65-66 skal dekkes ved engangspremie og føres i pensjonskassens regnskap som ordinær forfalt premie (post 1.05) og utbetalt alderspensjon (post 4.05).

8.2 Kostnader

Post 4.05 Pensjoner mv.

Under post 4.05.0.10 føres alle brutto pensjoner og erstatninger som på grunnlag av forsikringsavtalene i regnskapsperioden er betalt til forsikringstakerne eller andre berettigede etter forsikringsavtalene. Posten skal fordeles etter type pensjonsordning (med eller uten investeringsvalg), samt etter pensjonistenes bosted (innland/utland).

Pensjonene og erstatningene skal fordeles på alderspensjoner, uførepensjoner, ektefellepensjoner, barnepensjoner, premiefritak ved uførhet og gruppelevsforsegling.

Under post 4.05.0.20 Gjenforsikringsandel føres den delen av brutto erstatninger som reassurandørene skal betale på grunnlag av inngåtte avtaler. Denne posten skal i utgangspunktet være negativ da den reduserer erstatningskostnadene for pensjonskassen. Posten skal fordeles etter type pensjonsordning (med eller uten investeringsvalg), samt etter innenlandske og utenlandske gjenforsikringselskaper.

Post 4.06 Refusjoner

Posten oppdeles i mottatte og avgitte refusjoner og omfatter utbetalingsansvar av pensjoner for andre pensjonsinnretninger, jf. Overføringsavtalen. Mottatte refusjoner føres med negativt fortegn. Ikke-forsikringsbare ytelser føres ikke i pensjonskassens regnskap eller i PORT.

Post 4.07 Overføring av premiereserve og pensjonskapital mv. til andre

Posten omfatter overføring av midler ved flytting av pensjonsordninger til andre pensjonsinnretninger. Posten skal fordeles på type pensjonsordning (med og uten investeringsvalg) og grupperes på flytting til hhv. innenlandske og utenlandske pensjonsinnretninger.

Post 4.08 Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser

Posten omfatter alle resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser i regnskapsperioden. Posten inndeles etter type avsetning. Noen av avsetningene er ytterligere oppdelt.

Endring i premiereserven og pensjonskapitalen mv. inngår netto i posten, men skal fordeles på avsetning for garanterte renter, øvrig endringer brutto premiereserve og gjenforsikringsandel. Endringen i postene 4.08.8.02-07 skal utgjøre de resultatførte endringene i de tilsvarende balansepostene under 8.0 Forsikringsforpliktelser, ekskl. risikoutjevningfond- i rapport 50. Dersom endringen utgjør en inntekt, skal posten føres med negativt fortegn.

Post 4.09 Midler tilordnet forsikringskontraktene (pensjonsordningene)

Posten omfatter alle resultatførte beløp som i regnskapsåret skal tilføres pensjonsordninger uten investeringsvalg av det som er opptjent i regnskapsperioden, jf. forsikringsvirksomhetsloven § 7-10, § 9-9, § 9-10 og § 9-12. Posten inndeles i 4.09.8.01 Premiereserve mv., 4.09.8.06 Premiefond/innskuddsfond og 4.09.8.07 Fond for regulering av pensjoner mv., samt etter om midlene tilføres fra avkastningsresultatet eller risikoresultatet.

Post 4.10 Rentekostnader

Posten omfatter alle rentekostnader som er påløpt i rapporteringsperioden, bortsett fra renter på skattegjeld som føres under 6.65 Andre kostnader i ikke-teknisk regnskap.

Renter på ansvarlig lånekapital (4.10.8.00) og forsikringsrelaterte rentekostnader (4.10.0.94) er skilt ut som egne poster. På post 4.10.0.94 føres blant annet rentekostnader knyttet til forfalte pensjoner og utløsningsbeløp og gjeld vedrørende gjenforsikring. Øvrige rentekostnader føres under post 4.10.0.91 Rentekostnader: Finansielle eiendeler/gjeld, og omfatter blant annet påløpte rentekostnader på postene 7.55 Likviditetsslån og 7.75.90 Annen gjeld ellers i rapport 50. Rentekostnader på finansielle derivater

føres på post 4.10.0.88 Finansielle derivater. Post 4.10.0.91 fordeles på portefølje og linkes til resultatpostene 2.2, 3.2 eller 12.2 Renteinntekter og utbytte mv. på finansielle eiendeler i oppstillingsplanen.

Post 5.45 Provisjoner mv.

Her føres kurtasje, gebyrer og andre kostnader som skal resultatføres vedrørende verdipapirforvaltning og -omsetning fordelt på forvaltningskostnader og forsikringsrelaterte administrasjonskostnader.

Post 5.50 Lønnskostnader

Posten omfatter alle former for lønnskostnader til pensjonskassens ansatte. På post 5.50.0.05 føres lønnsgodtgjørelse til alle ansatte i pensjonskassens tjeneste, herunder overtidsgodtgjørelse, gratiale og bonus, feriepenger, samt lønn under sykdom, militærtjeneste og annet fravær, og på post 5.50.0.89 føres alle andre kostnader som betraktes som lønnskostnader, herunder arbeidsgiveravgift og pensjonskassens kostnader i forbindelse med pensjoner til egne ansatte. Postene skal fordeles på forvaltningskostnader og forsikringsrelaterte administrasjonskostnader.

Post 5.52 Honorarer

Under post 5.52 føres godtgjørelse for tjenester som ytes av andre enn pensjonskassens ansatte.

Honorar til aktuar føres under post 5.52.0.10 og honorar til revisor under post 5.52.0.20. Øvrige honorarer til ordinær forretningsdrift føres under post 5.52.0.90 Andre honorarer til ordinær drift. Post 5.52.20 og 5.52.90 skal fordeles på forvaltningskostnader og forsikringsrelaterte administrasjonskostnader. Godtgjørelse for tjenester som ytes av andre enn pensjonskassens ansatte til annen virksomhet enn ordinær forretningsdrift føres under post 6.65 Andre kostnader i ikke teknisk regnskap. Godtgjørelse for tjenester knyttet til vedlikehold og ordinær drift av eiendommer som pensjonskassen eier direkte, f.eks. utgifter til rengjøringsbyråer, føres under post 5.55 Driftskostnader faste eiendommer.

Post 5.55 Driftskostnader faste eiendommer

Posten omfatter kostnader knyttet til eiendommer som pensjonskassen eier direkte. Dette gjelder blant annet kostnader ved oppvarming, forsikringspremier, eiendomsskatt, tomteleie, utgifter til rengjøringsbyrå, reparasjoner og vedlikehold. Posten omfatter også avskrivninger på faste eiendommer (bare ved eierbenyttet eiendom). Av hensyn til linken til oppstillingsplanen skal posten fordeles på portefølje. Posten skal også spesifiseres på innenlandsk og utenlandsk sektor etter bygningens fysiske plassering.

Post 5.65 Andre ordinære driftskostnader

Her føres andre driftskostnader enn de som er omtalt ovenfor, og som inngår i det tekniske regnskapet.

På post 5.65.0.88 føres blant annet leiekostnader for leide lokaler, samt driftskostnader på de leide lokalene, dersom driftskostnadene ikke inngår i den avtalte leie. Dette omfatter anskaffelse av maskiner, inventar og transportmidler som ikke aktiveres, kostnader i forbindelse med leie, og driftskostnader både til egne og leide maskiner, inventar og transportmidler. Videre omfatter posten avskrivning, netto verdiendring og netto realisert gevinst/tap på maskiner, inventar og transportmidler som pensjonskassen eier selv. Posten skal fordeles på forvaltningskostnader og forsikringsrelaterte administrasjonskostnader. Andre forsikringsrelaterte kostnader som ikke faller inn under noen av de øvrige postene for driftskostnader, føres under post 5.65.0.89.

Rentekostnader og kurstap relatert til pensjonskassens virksomhet, føres ikke her men under henholdsvis post 4.10.0.94 Rentekostnader: Forsikringsrelaterte rentekostnader og 1.60.0.94.20 Netto verdiendringer: Forsikringsrelaterte verdiendringer: Negative verdiendringer.

Post 6.65 Andre kostnader i ikke-teknisk regnskap

Her føres andre kostnader som ikke kommer inn under postene over, og som tilhører det ikke-tekniske regnskapet (jf. post 14.2 i oppstillingsplanen). Kostnader som ikke kan knyttes til pensjonskassens

ordinære virksomhet skal føres under denne posten. Utbetalinger knyttet til ikke-forsikringsbare ytelser, som for eksempel AFP 62-64 år (og refusjoner knyttet til slike ytelser) skal ikke føres i pensjonskassens regnskap eller i PORT. AFP 65-66 skal dekkes ved engangspremie og føres i pensjonskassens regnskap som ordinær forfalt premie (post 1.05) og utbetalt alderspensjon (post 4.05).

Post 8.05 Skattekostnader

Betalbar skatt, som omfatter skatt beregnet på grunnlag av skattemessig resultat i perioden, føres under post 8.05.0.05. På post 8.05.0.92 føres endring i utsatt skatteforpliktelse som følge av endring i midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige resultat i perioden. For lite/mye avsatt skatt tidligere år (kan være negativ) føres på post 8.05.0.11.

Post 8.9x Andre inntekter og kostnader

Her føres andre inntekter og kostnader, jf. § 4-6 punkt 19 i årsregnskapsforskriften for. Andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet føres i post 8.91, mens andre inntekter og kostnader som kan bli omklassifisert til resultatet føres i post 8.92. Postene føres negativt hvis de er en netto kostnad.

8.3 Totalresultat**Post 9 Totalresultat**

Her føres årets totalresultat, jf. resultatpost 20 i årsregnskapsforskriften. Endringer i egenkapital og overføringer/disponeringer mv. føres på post 88 og 89 i rapport 51.

9. Veiledning til rapport 50 Årsbalanse

9.1 Eiendeler

Post 1.15 Sedler og skillemynt

Posten omfatter norske og utenlandske sedler og skillemynt. Posten linkes til selskapsporteføljen og skal ha porteføljekode 300 (selskapsporteføljen). Posten skal også fordeles på valuta.

Post 1.21 Innskudd

Posten omfatter plassering på innskuddskonti i norske og utenlandske banker, samt tilgodehavender som er oppstått ved vanlig kontomellomværende mellom pensjonskassen og banker. Opptjente, ikke forfalte renter skal inkluderes i verdsettingen av innskuddene. Posten spesifiseres på om det er driftskonti, plasseringskonti, portefølje, verdsetting, innenlandsk og utenlandsk sektor samt valuta. Overtrekk på bankinnskudd skal ikke føres under post 1.21 Innskudd, men under post 7.55 Likviditetslån. Her er det viktig å merke seg de ulike postene linkes til ulike poster i oppstillingsplanen.

1.3 – 1.8 Verdipapirer

Verdipapirer som klassifiseres som ”virkelig verdi over resultatet” skal på kjøpstidspunktet balanseføres til transaksjonsprisen, forutsatt at denne prisen gjenspeiler omsetning på armlengdes avstand mellom informerte og villige parter. Transaksjonskostnader i forbindelse med kjøpet, for eksempel provisjoner og honorarer til rådgivere og meglere, skal ikke inngå i balanseverdien, men skal kostnadsføres direkte. I henhold til IAS 39 skal transaksjonskostnadene ikke resultatføres, men medtas i den balanseførte verdien, for verdipapirer som klassifiseres som ”tilgjengelig for salg” eller verdsettes til amortisert kost. Ved periodeavslutning skal verdipapiret oppføres i samsvar med IAS 39 jf. årsregnskapsforskriftens kapittel 3.

Post 1.36 Aksjer, andeler og egenkapitalbevis

På post 1.36 føres alle aksjer, andeler og egenkapitalbevis. Andeler i verdipapirfond, herunder obligasjons- og pengemarkedsfond inngår i posten. Det samme gjelder aksjer og andeler i eiendomsselskaper og -fond, samt aksjer i komplementarselskap.

På post 1.36.22 føres aksjer i eiendomsselskaper, mens øvrige aksjer, herunder aksjer i aksjeselskaper som klassifiseres som ”private equity” og aksjer i forvaltningsselskap for verdipapirfond føres på post 1.36.21. Andeler i kommandittselskaper (KS) og ansvarlige selskaper som er eiendomsselskaper føres på post 1.36.32, mens øvrige andeler i KS og ansvarlige selskaper føres på post 1.36.31. Andeler i indre eiendomsselskaper føres på post 1.36.33, og andeler i andre indre selskaper føres på post 1.36.34.

Andeler i norske og utenlandske verdipapirfond som i henhold til verdipapirfondloven kan drive virksomhet i Norge, skal føres under postene 1.36.82 til 1.36.88, avhengig av type fond, bl.a. skal **andeler i obligasjons- og pengemarkedsfond** føres under hhv. 1.36.84 andeler i obligasjonsfond og 1.36.86 andeler i pengemarkedsfond. På post 1.36.89 føres Andeler i andre fond. Dette gjelder norsk-registrerte verdipapirfond som ikke omfattes av fondstypene nevnt over og andeler i utenlandske fond som ikke er tillatt markedsført i Norge.

Postene under 1.36 fordeles etter verdsetting, sektor og valuta og fordeles på portefølje.

Dersom pensjonskassen eller innskuddspensjonsforetaket i en overgangsperiode blir sittende med egne aksjer eller egen eierandelskapital, skal disse ikke tas med her, men føres med negativt fortegn under post 9.92.30 og 9.92.32.

Børsnoterte aksjer og ikke-børsnoterte aksjer i eiendomsselskaper skal spesifiseres i rapport 51.

Post 1.40 Rentebærende verdipapirer

Under post 1.40 føres omsettelige verdipapirer uavhengig av verdipapirets løpetid, og uavhengig av om det har fast eller flytende rente, eller rente som er knyttet til indekser. Opptjente ikke, forfalte renter skal inkluderes i posten. Posten omfatter både ihendehaverobligasjoner, statskasseveksler og sertifikater, herunder stats- og statsgaranterte ihendehaverobligasjoner og sertifikater, banksertifikater, finanssertifikater, kredittsertifikater og lånesertifikater utstedt i Norge, og tilsvarende utenlandske papirer (f. eks. certificates of deposit, commercial papers og Treasury notes), samt andre kortsiktige og langsiktige omsettelige verdipapirer. Panteobligasjoner skal ikke føres her, men under post 2.55 utlån.

Posten skal fordeles på portefølje, verdsetting, utsteders sektortilhørighet og valuta. For obligasjoner lagt ut i Norge av norske aktører, finnes utstederens sektortilhørighet i bl.a. Statistisk sentralbyrås liste over obligasjoner lagt ut i Norge. For beholdning av papirer lagt ut i utlandet av norske aktører, påføres den norske aktørens institusjonelle sektor.

I rapport 51 skal rentebærende verdipapirer landfordeles og fordeles på stats- og statsgaranterte papirer og på andre papirer (dvs. uten statsgaranti). Verdipapirer som har opprinnelig løpetid på under ett år skal også spesifiseres.

Merk at rentebærende verdipapirer som føres til "Utlån og fordringer" i oppstillingsplanen i PORT-rapporteringen skal føres med amortisert kost som verdsettingsmetode (dvs. kode 1.40 Rentebærende verdipapirer, med verdsettingskode 52 Amortisert kost, øvrige).

Post 1.88 Finansielle derivater

Her føres finansielle derivater (med positiv verdi). Derivater føres til virkelig verdi i balansen. Posten skal fordeles på sektor, portefølje og valuta. Dersom utstederens sektortilhørighet ikke er kjent, fastsettes sektorkode ut fra oppgjørssentralens sektortilhørighet, dvs. sektor 49000 Øvrige finansielle foretak unntatt forsikring for norske oppgjørssentraler, og sektor 90000 for utenlandske oppgjørssentraler. (Se også post 7.88 Finansielle derivater).

I rapport 51 skal finansielle derivater som føres under post 1.88 fordeles på kontraktskategoriene valutarelaterte, renterelaterte, egenkapitalrelaterte, varerelaterte og andre kontrakter.

Post 1.89 Andre verdipapirer/finansielle eiendeler ekskl. utlån

Her føres andre verdipapirer/finansielle eiendeler, ekskl. utlån, enn de nevnt under 1.36 til 1.88. Posten skal fordeles på portefølje, innenlandsk og utenlandsk sektor og valuta.

Post 2.55 Utlån

Posten skal omfatte fordringer som har klar karakter av utlån. Posten skal ikke inneholde innskudd i banker eller plasseringer i verdipapirer. Overdragelsessummen som pensjonskassen betaler vedrørende eiendeler som overdras i forbindelse med ekte salgs- og gjenkjøpstransaksjoner skal føres som utlån. Utlånspostene inkluderer også beholdningen av omsetningsgjeldsbrev.

Utlånspostene føres opp inklusive opptjente ikke, forfalte og forskuddsbetalte renteinntekter, og fratrukket eventuelle tapsnedskrivninger. Posten oppdeles i utlån til de foretak/kommuner som pensjonskassen er opprettet for og andre lån. Videre skilles det på om lånet er med eller uten pant eller kommunal/statlig garanti.

Postene fordeles på portefølje, verdsetting, sektor og valuta. Utlånene skal sektorfordeles ut fra låntakers sektortilhørighet, uavhengig av om utlånet har kommunal eller statlig garanti. Tapsnedskrivninger skal spesifiseres på post 40.2.55.60 tapsnedskrivninger i rapport 51.

Post 3.0 Gjenforsikringsandel av forsikringsforpliktelser

På post 3.08 føres gjenforsikringsandel av forsikringsforpliktelser som etter IFRS 4 skal føres som en eiendel i balansen. Gjenforsikringsandelen omfatter de faktiske eller anslåtte beløp som pensjonskassen forventer å motta fra gjenforsikringsselskapet i henhold til inngåtte gjenforsikringsavtaler, etter nedskrivning for verdifall.

Post 3.62 Opptjente, ikke forfalte inntekter

Posten omfatter inntekter som betales etterskuddsvis, men som ikke er forfalt til betaling. Unntatt er opptjente, ikke forfalte renter som føres på underliggende objekt. Posten er underoppdelt i leieinntekter og andre inntekter. Posten gjelder kun selskapsporteføljen.

Post 3.63 Forskuddsbetalte kostnader

Her tas med den del av forskuddsbetalte kostnader som ikke er påløpt, bortsett fra forskuddsbetalte rentekostnader som ikke føres her, men på underliggende objekt. Forskuddsbetalte kostnader omfatter kostnader som regelmessig betales for et bestemt tidsrom, for eksempel forskuddsleie av lokaler o.l. Posten gjelder kun selskapsporteføljen.

Post 3.75 Andre fordringer

På post 3.75.30 føres forfalte premier som ikke er betalt av forsikringstakerne, samt andre fordringer knyttet til premieinntekter.

På post 3.75.90 føres øvrige fordringer, f.eks. forfalte ikke innbetalte inntekter, betalte forskudd i forbindelse med enkeltstående kjøp av varer, tjenester og kortsiktige mellomværender i forbindelse med omsetning av verdipapirer. Posten omfatter også//pensjons eventuelle fordringer på tegnet ikke innbetalt kapital.

Post 3.84 Eiendeler ved skatt (utsatt skattefordel)

Her føres balanseførte eiendeler ved skatt , jf. oppstillingsplanens post 4.3.

Post 3.89 Andre eiendeler

Under post 3.89 Andre eiendeler føres eiendelsposter som ikke hører inn under eiendelsposter som er nevnt foran. Posten kan omfatte overfinansiering av pensjonsforpliktelser.

Post 4.85 Immaterielle eiendeler

Her føres immaterielle eiendeler, jf. oppstillingsplanens post 1.

Post 5.86 Bygninger og annen fast eiendom ekskl. aksjer i eiendomsselskaper

Posten omfatter investeringseiendom og eierbenyttet eiendom. Tomter, bygninger, fritidshus og annen fast eiendom er også inkludert i posten, samt bygninger under oppføring, oppussing og ombygging. Eiendom som er eid gjennom et selskap eller fond skal ikke føres under denne posten, men under 1.36 Aksjer, andeler og egenkapitalbevis.

Posten fordeles på portefølje, verdsetting og på innenlandsk og utenlandsk sektor etter eiendommens fysiske plassering.

Post 5.87 Maskiner, inventar og transportmidler

Posten verdsettes til anskaffelseskost og betraktes som en del av selskapsporteføljen, og spesifiseres på innenlandsk og utenlandsk sektor. For fastmonterte maskiner og inventar knytter sektortilhørigheten seg til maskinenes fysiske plassering, mens alle maskiner og inventar som ikke er fastmontert betraktes som innenlandske. For transportmidler avgjør registreringslandet sektortilhørigheten.

9.2 Gjeld og avsetninger (ekskl. forsikringsforpliktelser/forsikringstekniske avsetninger)

Post 7.55 Likviditetslån

Her føres likviditetslån og kassakreditt som pensjonskassene ev. måtte ha. Påløpte, ikke forfalte og forskuddsbetalte renter skal medregnes ved verdsettingen av lånet. Posten fordeles på sektor og valuta.

Post 7.62 Påløpte, ikke forfalte kostnader

Her føres periodiserte kostnader som hver rapporteringsperiode skal beregnes så nøyaktig som mulig med motposter på de respektive kostnadsposter i resultatregnskapet. Posten omfatter kostnader som er påløpt, men ikke forfalt til betaling. Dette dreier seg om kostnader som påløper regelmessig for bestemte tidsrom, f.eks. leier, opptjent lønn og ferielønn. Påløpte, ikke forfalte renter føres ikke her, men på underliggende objekt. Posten fordeles på innenlandsk og utenlandsk sektor og valuta.

Post 7.63 Mottatte, ikke opptjente inntekter

Her føres periodiserte inntekter som hver rapporteringsperiode beregnes så nøyaktig som mulig. Posten omfatter innbetalte inntekter som ikke er opptjent, og under oppdeles i leieinntekter og andre inntekter. Forskuddsbetalte renteinntekter føres på underliggende objekt. Posten fordeles på innenlandsk og utenlandsk sektor og valuta.

Post 7.71 Avsatt til renter på ansvarlig kapital

Her føres renter som skal utbetales på ansvarlig kapital når de er vedtatt av styret. Dersom styret har besluttet å utsette betaling av rente på ansvarlig kapital, skal dette føres under egenkapital. Posten fordeles på innenlandsk og utenlandsk sektor etter eiers nasjonalitet og på valuta.

Post 7.75 Annen gjeld

På post 7.75.30 føres forfalte pensjoner og utløsningsbeløp. På post 7.75.90 føres blant annet arbeidsgiveravgift, merverdi og investeringsavgift, leverandørgjeld som oppstår i forbindelse med pensjonskassens kjøp av varer og tjenester, kortsiktig mellomværende med kunder i forbindelse med omsetning av verdipapirer, leieboerinnskudd som pensjonskassen har mottatt vedrørende sine eiendommer etc. Posten omfatter ikke ansvarlig lånekapital, eller forpliktelser oppstått ved handel med finansielle derivater. Posten fordeles på innenlandsk og utenlandsk sektor og valuta.

Post 7.88 Finansielle derivater

Her føres gjeld oppstått ved handel med finansielle derivater. Alle finansielle derivater føres til virkelig verdi i balansen. Posten skal fordeles på portefølje, sektor og valuta. Dersom utstederens sektortilhørighet ikke er kjent fastsettes sektorkode ut fra oppgjørssentralens sektortilhørighet, dvs. sektor 49000 Øvrige finansielle foretak unntatt forsikring for norske oppgjørssentraler, og sektor 90000 for utenlandske oppgjørssentraler (se også post 1.88 Finansielle derivater).

I rapport 51 skal finansielle derivater som føres under post 7.88 fordeles på kontraktskategoriene valutarelaterte, renterelaterte, egenkapitalrelaterte, varerelaterte og andre kontrakter.

Post 7.90 Avsetninger o.l.

Posten 7.90.11 Forpliktelser ved periodeskatt, 7.90.13 Forpliktelser ved utsatt skatt knyttet til forsikringsmessige avsetninger under egenkapital og 7.90.15 Andre forpliktelser ved utsatt skatt skal fordeles på innenlandsk og utenlandsk sektor og valuta. Underfinansiering av pensjonsforpliktelser for pensjonskassens ansatte føres under 7.90.70. Under post 7.90.90 føres andre avsetninger.

9.3 Forsikringsforpliktelser

Med forsikringsforpliktelser menes midler avsatt til dekning av pensjonskassens forpliktelser etter forsikringsavtalene. Postene skal rapporteres i norske kroner, fordeles på type kontrakt (med og uten investeringsvalg) og norsk eller utenlandsk sektor. Sektortilknytningen skal så langt det er mulig fastsettes ut fra medlemmenes bostedsadresse, bortsett fra premiefond hvor sektorfordelingen bestemmes ut fra sponsors registreringsland.

Post 8.01 Premiereserve og pensjonskapital mv.

Her føres brutto premiereserve og pensjonskapital mv. Premiereserve for kontraktsfastsatte forpliktelser beregnes i samsvar med forsikringsvirksomhetsloven § 3-9, mens pensjonskapital for forpliktelser knyttet til særskilt investeringsportefølje skal beregnes i samsvar med forsikringsvirksomhetsloven § 3-10 første ledd.

Post 8.02 Tilleggsavsetninger

Her føres sum tilleggsavsetninger som er avsatt i samsvar med forsikringsvirksomhetsloven § 3-19.

Post 8.03 Kursreguleringsfond

Her føres netto urealiserte gevinster som tilfaller kollektivporteføljen ihht. forsikringsvirksomhetsloven § 3-21.

Post 8.06 Premiefond og innskuddsfond

Her føres pensjonskassens avsetning til premiefond og innskuddsfond. Innbetalinger til og overføringer fra premiefond og innskuddsfond føres direkte i balansen.

Post 8.07 Fond for regulering av pensjoner mv.

Her føres årlig overskudd tilordnet premiereserve knyttet til pensjoner under utbetaling. Midler som er tilført fond for regulering av pensjoner mv. skal hvert år benyttes til regulering av pensjonsytelser. Midler som ikke benyttes til regulering av pensjoner tilføres premiefond.

9.4 Ansvarlig lånekapital

Post 8.5 Ansvarlig lånekapital

Her føres ansvarlig lånekapital i samsvar med forskrift av 1. juni 1990 om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner ([beregningsforskriften](#)). Ansvarlig lånekapital skal verdsettes til amortisert kost. Påløpte, ikke forfalte og forskuddsbetalte renter skal inkluderes i verdsettingen.

Det skal skilles mellom evigvarende ansvarlig lånekapital på post 8.55.12 og ordinære lån (tidsbegrenset ansvarlig lån) på post 8.55.22. For at ansvarlig lånekapital skal sies å være evigvarende må låneavtalen oppfylle kriteriene i beregningsforskriften §4 nr. 2. Evigvarende ansvarlig lånekapital skal ikke inngå i andre poster. Posten spesifiseres på sektor og valuta.

9.5 Egenkapital

Selskapskapital og annen innskutt egenkapital skal rapporteres på postene 9.92 og 9.93. Opptjent egenkapital skal rapporteres på postene 9.96 og 9.98. Pensjonskassene skal benytte post 9.93.30 Innskutt kjernekapital dersom de ikke har utstedt eierandelskapital. Posten aksjekapital skal benyttes av innskuddspensjonsforetak.

Post 9.92 Selskapskapital

Posten omfatter pensjonsforetaks aksjekapital og eierandelskapital. Post 9.92.10 Aksjekapital og 9.92.12 Eierandelskapital føres til pålydende verdi og fordeles på innenlandsk og utenlandsk sektor.

Det skal også angis om eier av aksje- eller eierandelskapitalen er et konsernselskap, tilknyttet eller felleskontrollert foretak. Dersom pensjonsforetaket i en overgangsperiode blir sittende med egne aksjer eller eierandelskapital, skal disse tas med under post 9.92.10 og 9.92.12. Egenbeholdningen skal føres med negativt fortegn under hhv. post 9.92.30 Egne aksjer og 9.92.32 Egen eierandelskapital.

I rapport 51 skal aksjekapitalen og eierandelskapitalen landfordeles i kode 60.9.92.10 og 60.9.92.12.

Post 9.93 Annen innskutt egenkapital

Under post 9.93.10 Overkurs føres overkurs ved tegning av aksjekapital eller eierandelskapital etter fradrag for omkostninger i forbindelse med tegningen. Under post 9.93.30 Innskutt kjernekapital føres kapitalinnskudd fra foretak som pensjonskassen er opprettet for. Post 9.93.30 fordeles på innenlandsk og utenlandsk sektor i kode 60.9.93.30 i rapport 51.

Post 9.96 Fond (bundne)

Under post 9.96.30 føres avsetninger til risikoutjevningsfond i samsvar med forsikringsvirksomhetsloven § 9-10 tredje ledd.

Post 9.98 Annen opptjent egenkapital

Posten omfatter overført andel av overskudd, herunder urealiserte gevinster på investeringer i selskapsporteføljen.

10. Veiledning til rapport 51 Tilleggsspesifikasjoner til årsrapporteringen

Rapport 51 inneholder underspesifikasjoner og landfordeling av balanseposter som skal være avstemt mot rapport 50 Årsbalanse, og spesifikasjoner av resultatstørrelser som skal avstemmes mot rapport 20 Årsresultatregnskap. Videre skal det rapporteres forpliktelser utenom balansen, enkelte nøkkeltall, bestand (antall medlemmer), resultatposter fra oppstillingsplanen, ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser, resultatanalyse samt endring i egenkapital og overføringer/disponeringer mv.

Underspesifikasjoner av balanseposter

Denne delen omfatter særskilte spesifikasjoner av balanseposter som det ikke har vært hensiktsmessig å innarbeide i rapport 50, men som er nødvendige både av hensyn til tilsyn og statistikk.

Post 40.1.36 Aksjer, andeler og egenkapitalbevis

Her skal børsnoterte aksjer i eiendomsselskaper (post 40.1.36.28) og børsnoterte aksjer i andre selskaper (post 40.1.36.27) spesifiseres. Alle inngår i post 1.36. Aksjer, andeler og egenkapitalbevis i rapport 50. Med børsnoterte aksjer menes aksjer som er oppført på Oslo Børs hovedliste og listen for små og mellomstore bedrifter (SMB-listen), og tilsvarende regulerte markeder i stat i sone A.

40.1.40 Rentebærende verdipapirer

Post 40.1.40.01.30 omfatter rentebærende verdipapirer med opprinnelig løpetid på under ett år. Posten er en del av 1.40 Rentebærende verdipapirer i rapport 50.

40.1.88 Finansielle derivater

Posten omfatter finansielle derivater fordelt på forskjellige kontraktstyper, og er en spesifisering av post 1.88 Finansielle derivater i rapport 50. Kontraktstypene kan inneholde forskjellige kontraktstyper, som f.eks. terminkontrakter, swapper, opsjoner og futures.

Post 40.1.88.10 **Valutarelaterte kontrakter** er kontrakter om fremtidig kjøp eller salg av utenlandsk valuta, eller kontrakter som relaterer seg til kursen på bestemte valutaer, valutakursbevegelser eller indekser basert på valuta. Kontrakter som er relatert til gull skal også regnes som valutarelaterte kontrakter. Eksempler: Valutaterminer, valutawapper, kombinerte valuta- og renteswapper, valuta-futures og valutaopsjoner. Post 40.1.88.30 **Renterelaterte kontrakter** har gjeldsinstrumenter som underliggende instrument, eller relaterer seg til bestemte renter, rentebevegelser eller indekser basert på gjeldsinstrumenter. Eksempler: FRA, rentefutures, renteswapper, renteopsjoner og terminkjøp/-salg av gjeldsinstrumenter, herunder kjøp av gjeldsinstrumenter med utsatt oppgjør som ikke er balanseført.

Post 40.1.88.50 Egenkapitalrelaterte kontrakter har egenkapitalinstrumenter som underliggende instrument, eller relaterer seg til kursen på bestemte egenkapitalinstrumenter eller har en indeks som er basert på et egenkapitalinstrumenter. Eksempler: Kjøp/salg av egenkapitalinstrumenter på termin, opsjoner på egenkapitalinstrumenter, futures og aksjeindeksfutures.

Post 40.1.88.70 Varerelaterte kontrakter har varer (bortsett fra gull) som underliggende instrument, eller relaterer seg til prisen på bestemte varer eller indekser basert på varer. Eksempler: Kontrakter der avkastningen er knyttet til prisen på et metall, kraft, prisen på olje, e.l.

Post 40.1.88.90 Andre kontrakter er derivatkontrakter som ikke relaterer seg innenfor de spesifiserte kategoriene valuta-, rente-, egenkapital- og varerelaterte kontrakter.

Derivatkontrakter som inneholder risikokarakteristika som faller inn under mer enn én av risikokategoriene, tas med under den kategori som representerer kontraktens mest dominerende risikokarakteristika.

40.2.55 Utlån

Post 40.2.55.60 omfatter spesifiserte tapsnedskrivninger, nedskrivninger på grupper av utlån og verdijusteringer på utlån som følge av endringer i kredittrisiko. Posten skal føres med negativt fortegn, og er en del av post 2.55 Utlån i rapport 50. Tapsnedskrivningene skal fordeles etter sektor og valuta i henhold til utlånene de er knyttet til.

40.7.88 Finansielle derivater

Posten omfatter finansielle derivater fordelt på forskjellige kontraktskategorier, og er en spesifisering av post 7.88 Finansielle derivater i rapport 50. Under denne posten føres gjeld oppstått ved handel med finansielle derivater, jf. veiledning for post 7.88 i rapport 50. Posten fordeles på kontraktskategoriene valuta-, rente-, egenkapital-, varerelaterte og andre kontrakter, jf. veiledning for post 40.1.88.

40.8.01 Premiereserve

Post 40.8.01 Premiereserve og pensjonskapital mv. skal fordeles på underpostene etter hvorvidt avsetningen er for Fripoliser (post 40.8.01.51), Fortsettelsesforsikringer (post 40.8.01.53), Gruppeliv (post 40.8.01.70) og Tjenestepensjonsordningen, da fordelt på post 40.8.01.81 for aktive og post 40.8.01.82 for pensjonister. Summen av underpostene i rapport 51 skal stemme med post 8.01 Premiereserve og pensjonskapital mv. fra rapport 50.

Landfordeling av balanseposter

Tilleggsspesifikasjon 60, landfordeling av balanseposter, er et utdrag av rapport 50 Årsbalanse hvor fordringer og gjeld overfor utlandet skal fordeles på land. Opplysningene benyttes i Utenriksregnskapet og ved internasjonal rapportering til bl.a. EIOPA¹, OECD og IMF.

Bortsett fra forsikringsmessige avsetninger og gjenforsikringsandelen av disse, skal postene som i årsbalansen har utenlandsk sektor rapporteres gruppert etter debtors/kreditors landtilhørighet i denne delen. Merk spesielt at utenlandske selskapers filialer i Norge betraktes som norske. Postene er i hovedsak en aggregering av postene i rapport 50.

Posten 60.1.36 Aksjer, andeler og egenkapitalbevis skal rapporteres på underobjektene 60.1.36.20 Aksjer, inkl. aksjer i eiendomsselskaper, 60.1.36.30 Andeler i KS og ansvarlige selskaper, inkl. andeler i eiendomsselskaper og 60.1.36.80 Andeler i fond.

I post 60.1.40 (60.1.40.11/12) skal rentebærende verdipapirer med opprinnelig løpetid under ett år fordeles på stats- og statsgaranterte (papirer) og andre. I post (60.1.40.21/22) fordeles rentebærende verdipapirer med opprinnelig løpetid over ett år på stats- og statsgaranterte (papirer) og andre.

Følgende poster fra rapport 50 er slått sammen:

- 1.36.21 og 1.36.22 er slått sammen til 1.36.20
- 1.36.31, 1.36.32 og 1.36.33 er slått sammen til 1.36.30
- 1.36.82, 1.36.84, 1.36.86, 1.36.88 og 1.36.89 er slått sammen til 1.36.80
- 3.62, 3.63, 3.75, 3.84 og 3.89 er slått sammen til 3.99
- 7.62, 7.63, 7.71, 7.75 og 7.90 er slått sammen til 7.79.

---

¹ Den europeiske tilsynsmyndigheten for forsikring og tjenestepensjon.

Det vises til veiledning til rapport 50 for omtale av innholdet i postene, og til "Oversikt over statistiske kjennetegn" for forklaring av landgrupperingen. Postene i tilleggsspesifikasjon 60 skal avstemmes mot de tilsvarende postene i rapport 50.

Andre tilleggsspesifikasjoner

64. Forpliktelser utenom balansen

Posten skal spesifiseres på norsk og utenlandsk debitor.

81-82 Andre nøkkeltall

Antall årsverk som utføres av ansatte i pensjonskassen føres på post 81.0.10. På post 81.0.30 føres antall enheter/foretak som pensjonskassen har pensjonsordning for. Ansatte som leies inn på timer skal ikke inngå her. Posten skal fordeles på norske og utenlandske foretak.

På post 82.0.60 føres bokført kapitalavkastningsrente i kollektivporteføljen. Verdijustert kapitalavkastningsrente føres på post 82.0.80. Den verdijusterte kapitalavkastningsrenten skal fordeles på portefølje.

På post 82.0.90 føres gjennomsnittlig beregningsrente for premiereserven. Merk at tall i prosent rapporteres med to desimaler og angis som følger: for eksempel skal 4,75 % rapporteres som 475.

86 Bestand – antall medlemmer

Antallet medlemmer i pensjonskassen spesifiseres på postene 86.0.10 Premiebetalende medlemmer og uførepensjonister, 86.0.30 Pensjonsmottakere (ekskl. uførepensjonister) og 86.0.50 Antall medlemmer med fripolisekontrakter og oppsatte rettigheter. Det er bestanden ved årets slutt som skal oppgis, og den skal fordeles på antall menn og kvinner. **Merk** at Antallet medlemmer med fripolisekontrakter og oppsatte rettigheter føres i egen post, 86.0.50, og **ikke** skal inngå i 86.0.10. Medlemmer med oppsatte rettigheter under 3 år skal ikke være med under post 86.0.50.

Post 87 Bestand – antall medlemmer (i pensjonskasser med bruttopensjon)

Pensjonskasser med bruttopensjoner skal i tillegg til bestandstallene i post 86 føre antallet medlemmer (bestand ved årets slutt), fordelt på alderspensjonister, uførepensjonister, AFP-pensjonister og barn og ektefeller med etterlattepensjon på denne posten.

Post 88 Endringer i egenkapitalen og post 89 Overføringer og disponeringer mv.

Postene under 88 og 89 inngår i beregningen av endringer i egenkapital, jf. § 4-8 i årsregnskapsforskriften. Endringer i egenkapitalen skal settes opp for balansepost 10. Innskutt egenkapital og balansepost 11. Opptjent egenkapital, jf. § 4-7 i årsregnskapsforskriften.

Post 93 Spesifikasjon av resultatstørrelser

På post 93.1.05.10/20/30 skal forfalte premier, brutto fordeles på henholdsvis premier fra medlemmer, premier fra foretak/arbeidsgiver og overføringer fra premiefond. Summen av postene skal stemme med post 1.05.0.10 Forfalte premier, brutto i rapport 20. Opplysningene innhentes bl.a. for å dekke Norges internasjonale rapporteringsforpliktelser.

Resultatanalyse for kollektivporteføljen

Pensjonskassen skal utarbeide resultatanalyse for pensjonsordninger som forvaltes i kollektivporteføljen. Resultatanalysen skal ikke omfatte grupplivsforsikring.

Post 96.0.61 Renteresultat

Post 96.0.61 Renteresultat er differansen mellom den faktiske avkastningen i kollektivporteføljen i pensjonsordningen (etter avsetning til kursreguleringsfond) og den garanterte avkastningen (før eventuelle avsetninger til tilleggsavsetninger). Renteresultatet i denne rapporten avviker fra det avkastningsresultatet som er definert i forsikringsvirksomhetsloven § 9-9 første ledd. Post 96.0.61.10 Finansinntekter (netto) omfatter netto avkastning på midler plassert i kollektivporteføljen.

På post 96.0.61.15 Pliktige renter føres det beløp som etter beregningsgrunnlaget skal tilføres forsikringsforpliktelsene. (Midler som tilordnes pensjonsordningen(e) som overskudd på avkastningsresultatet skal ikke føres her.) Posten fordeles på 96.0.61.15.10 Tilført premiereserve, 96.0.61.15.60 Tilført premiefond og 96.0.61.15.90 Tilført øvrige fond. Øvrige fond omfatter bl.a. risikoutjevningfond.

Post 96.0.62 Risikoresultat

Post 96.0.62 Risikoresultat er i denne rapporten overskudd/underskudd som følge av at risiko knyttet til person avviker fra det som er forutsatt i beregningsgrunnlaget. Posten skal spesifiseres på risikoresultat for hhv. dødelighetsrisiko, overlevelsesrisiko og uførhetsrisiko.

Med "forsikringer med dødsrisiko" menes her forsikringer hvor den premiereserve som må avsettes ved død i regnskapsåret er større enn den premiereserve som er oppsamlet for samtlige ytelser.

Med "forsikringer med opplevelsesrisiko" menes her forsikringer hvor den premiereserve som eventuelt må avsettes ved død i regnskapsåret er lavere enn den premiereserve som er oppsamlet for samtlige ytelser.

Post 96.0.62.10 Risikoresultat, død (brutto) er differansen mellom risikopremier for dødsfallerstatninger etter beregningsgrunnlaget (post 96.0.62.10.10 Beregnet dødsrisikopremie) og pensjonskassens faktiske utbetalinger som følge av dødsfall i året og avsetninger minus frigjort premiereserve som følge av dødsfall i året for forsikringer med dødsrisiko (96.0.62.10.20 Faktisk dødsrisikoerstatning).

Post 96.0.62.20 Risikoresultat, overlevelse (brutto) er differansen mellom samlet frigjort alderspensjonsreserve som følge av dødsfall for forsikringer med opplevelsesrisiko (post 96.0.62.20.10 Faktisk frigjort premiereserve) og det frigjorte beløp som etter beregningsgrunnlaget skal godskrives alderspensjonsreserven som følge av dødsfall for forsikringer med opplevelsesrisiko (post 96.0.62.20.20 Beregnet dødelighetsarv).

Post 96.0.62.30 Risikoresultat, uførhet (brutto) er differansen mellom risikopremie til uføreforsikringer etter beregningsgrunnlaget (post 96.0.62.10.10 Beregnet uførerisikopremie) og pensjonskassens faktiske utbetalinger som følge av uførhet i bestanden i året (dvs. uførepensjon, og premiefritak ved uførhet) og netto endringer i avsetninger til premiereserve for uføreforsikringer (post 96.0.62.10.20 Faktisk uførerisikoerstatning).

Post 96.0.62.40 Gjenforsikringsresultat er netto resultat av avgitte gjenforsikringer, dvs. differansen mellom avgitt gjenforsikringspremie og mottatte erstatninger fra gjenforsikringsselskapet. Det er lagt til grunn at pensjonskasser ikke overtar gjenforsikringer.

Post 96.0.63 Administrasjonsresultat

Post 96.0.63 Administrasjonsresultat er overskudd/underskudd som følge av at faktiske kostnader knyttet til kapitalforvaltning og administrative tjenester avviker fra det som er forutsatt i beregningsgrunnlaget. På post 96.0.63.10 Vederlag for forvaltning og administrasjon føres pris for kapitalforvaltning og administrative tjenester etter pensjonskassens beregningsgrunnlag (herunder rentemarginer til dekning av kostnader og beregnet bidrag til administrasjonsreserve). På post 96.0.63.20 Faktiske kostnader føres pensjonskassen faktiske kostnader til kapitalforvaltning og administrative tjenester. Pensjonskassens fortjenesteelement inngår ikke her.